

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ ЧЕТИРИ ПУТА ПРЕКО НЕДЕЉЕ. — СТОЈИ ЗА НОВИ САД 40, А НА СТРАНУ 60 НОВЧИЋА. МЕСЕЧНО. —
ЗА ОБЛАСЕ НАПЛАЋУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 И 30 НОВ. ЗА ЖИГ СВАКИ ПУТ.

КРАЉЕВА СЕЈА.

(Наставак.)

Неда.

Мучи!

Теби није света срамежљивост жене;
Пријатељ се кажеш моме мужу, — иди
Презирем те!

Теодора.

Онда, кад увидиш Недо
Да сам му пријатељ, онда ме презири;
Сад ме само љуби, јер му нисам!

Неда.

Ниси?

Лицемерство!

Теодора.

Нисам. Опет велим: Нисам!
Чекај па осуди, кад ти рекнем јоште
Да баш за то нисам, што он теби није
Пријатељ.

Неда.

За њега јемчи моје срце.
За твоју клевету и не живи јемство.

Теодора.

Живи, подалеко, али доста снажно.
Да ти сваку сумњу за навек разгони.

Неда.

Дреско а не снажно. Смелости се ругам
Або је без снаге. Пагост и клевета
Насрће до века на мирно огњиште.
Не верујем никад клеветнику!

Теодора.

Веруј љубавнику твоме. (Ближи се.)
Онда

Неда.

Натраг!

Теодора.

Веруј љубавници твога мужа; веруј
Теодори!
А ти

Неда.

Коме? Како рече, коме?

Теодори?

Теодора.

Ђојзи!

Неда.

Теодори, сестри

Андроника?

Теодора.

Ја ти рекох.

Неда.

Ха, Леонтас!

Сад те схваћам.

Теодора (тихо).

И он? Тим све боље! (На глас.)
Срце леонтино, то је камен драги,
У његовом сјају истина с' огледа.

Неда.

И ти потврђујеш, што Леонтас рече?

Теодора.

Што ти рекне један пријатељ, то други
Потврдити мора. Сумња бежи, кад је
Обоје гађају. Михаило љуби
Лену Теодору; полазећи лане
Из царава двора остаде му срце
У њезином крилу. Теби, Недо, теби —
Не донесе ништа!

Неда.

Боже, то је много
За слабакко срце једне жене! (Покрива лице.)

Теодора (ближи се, тихо).

Аха!

Ту смо! (Гласно.) Красна Недо, моје јарко сунце!
Леонтас те штуде; ја те љубим; веруј,
Љубав и издајство не станује нигда
У једноме срцу. — Не жалости душу

За тим неверником Михаилом. Није
Ни достојан твојих суза. Док ти бедна
Очајаваш овде, он се ваљда срећан
Љубављу опија, што у срцу лепе
Теодоре нађе жељеног одзива.

Неда.

Ох, смилуј се, немој ово бедно срце
Још више да цепаш.

Теодора.

За што да ја штедим
Твоје срце, кад се моје с очајањем
Бори?

Неда.

Ја те жалим. Ох, шта рекох јадна,
Има ли у свету још беднија створа,
Да га Неда жали? (Покрива лице).

Теодора.

Има душо, има!
Ти си бедна, ја сам кугаван очајник!
До века се беда с очајањем грли.
У твојој загрљају моја срећа ниче.
Кад процвета нека теби мирис проспе.
Мила Неда ходи у наручја топла
Твога пријатеља. (Грли је).

Михаил (улази на врати).

Михаил.

Ха, Гаридес! Неда!

(Трза мач; Теодора хитро измиче. Михаило је гони
преко позорнице. Обоје излазе).

Неда (пада на колена).

Боже, ти ме брани!

(Средњи застор пада).

5. ПОЈАВА.

(Велика дворана богато украшена).

Михаило (улазећи стражару).

Позови краљицу; жур' се, а главаре
По што дођу пуштај. Хитро! (Замисљен).
Стисште бура

Задрхтала Неда. — Нагли удар као
Сува муња сломи намењену жртву. —
Крвна коцка лети, до мало ће пасти.
Нека пада! Нек се земља тресе! Сунце
Што Србију згрева, завићу у црно; —
А кад месец сијне, нек' му бледа светлост
Пусту земљу гледа. Шишманова копча
Негда сломивена, син опреми сада,
Да потресе престо српског краља, свога
Прног душманина. — Мора пасти, ма ме
Падајући живог укопао. То је

Цена коју Урош мора платит' сину
Погажена оца! — (Јетко). Ено је, долази!
Оди, ја сам спреман, да довршим пуно
Што сам започео. — — Лакше срце бедно,
Огроман ти удар целу груд потреса.
Не плаши се; страх те не потреса! Не, не,
Страх то није, веруј, то је гласник твоје
Доидуће среће, што те младог данас
Разиграва.

Неда (улази).

Ти ме позва, не знам да ли
Мога друга гони дурно јетка воља
Да с укором нара својој жени срце,
Ил' му разблажена душа жељно иште
Да невину Неду саслуша.

Михаило.

Узалуд;
Варљиве су речи слабе да уклоне
Сушите уверење што угледах оком.

Неда.

Шта си угледао?

Михаило.

Ти још питаш?!

Неда.

Питам.

Михаило.

Добро, а ти слушај. Углед'о сам своју
Жену, где скрнави божји закон; где са
Грешном руком кида освећену свезу;
Где се руга својој сопственој заклетви.
То сам вид'о.

Неда.

То си ваљда видет' хтео.

Михаило.

Јесам, видео сам, — моју жену, ха, ха,
Бугарску краљицу, у наручју — чијем?
Једног слуге, — ха, ха! —

Неда.

Боље реци, да си
Угледао своју жалосним поразом
Сломивену жену, у лукавој замци
Неког безчасника.

Михаило.

Ти првениш, иди!
Крв ти је искрена; речи су ти лажне.

Неда.

Михаило!

Михаило.

Мучи! Стид ти је доличан.
Свака реч што збориш, само хули Бога.
(Наставиће се.)

Д И С Т И Н Ц И Ј Е

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Концертат гђе Јованке Стојковићеве.) У недељу 23 априла давала је гђца Ј. Стојковићева у препуном позоришту свој концерт на клавиру. Младој уметници предходили су добри гласови са свију страна где је свирала, а нарочито из Загреба, и ми имајасмо синоћ ту радост уверити се, да су ти гласови потпуно оправдани. Гђца Ј. Стојковићева је одиста ретка појава женска у музикалном свету, и ако је тек што прекорачила своје детињско доба, и кад то велимо, не мислимо на програм, који већ по себи захтева уметничку снагу прве врсте, не на изванредну брзину њезину, нити на правилност удара, па ни на савршену самосталност увећаних прстију — јер све то изискује такав програм као што нам га даде концертисткиња — него на њезино схватање и изражавање музике. Душа младе уметнице као да је срасла с музиком, јер гласови под њезиним претима оживе и говоре сваком осетљивом срцу човечијем леп и чист говор. Па како чаробан беше тај говор! Час нам потресаше душу својом громовитом снагом, час је растапаше дражесном мекоћом својом. Музика гђе Ј. Стојковићеве говори срцу слушаоцем, јер се излива не из прстију, већ из дубљине срца њезина.

Концерту је претходила шаљива игра „Школски надзорник“ од К. Трифковића. Први део састојао се из Гуновог Фауст — валцера, што је аранжовао Лист и из дражесне cis — moll сонате бетовенове. Млада уметница савладала је потпуно обе ове тешке пијесе, нарочито сонату, којом је одиста одушевила целу публику. Мало има уметника, који су кадри дати потпуна израза ономе адацију о коме велики компониста сам вели: „Si deve suonare delicatissimamente“, а међу њима достојно место заузима гђца Ј. Стојковићева. — За овим је представљана шаљива игра „У Петак“ од Шлезингера а за њом је ишао други део концерта, који се састојао из четири пијесе. Прве две беху транскрипције од Листа, шубертове „Постојница“ и „Баук“ или Erlenkönig; између обе свирала је концертисткиња драјшокове велике варијације о химни: „God save the Queen“, а завршила је са српским песмама од Корнела Станковића. Прва три комада свирају уметници прве врсте и кад кажемо да смо у свирци младе уметнице нашли толико прецизности и израза колико се то само захтевати може од уметника, то смо јој тиме само уступили оно што с правом заслужује. Од свију ових најтежа је химна, почем је аранжована само за једну, леву руку, и ту, где беше највеће техничка препрека, ту је

уметница истакла пуну снагу своју и савладавши њу, савладала је своје слушаоце. Позориште се тресло од аплауза; изазивању не беше краја; тридесет и неколико пута морађаше се уметница показати публици. Концертисткиња је своме програму додала још и народно коло од Станковића, али и то не беше доста. Коло се морађаше поновити. Са свију страна летели су из публике знаци наклоности и признања у виду штампаних поздрава, венаца и букета и кад је млада уметница полазила из позоришта испратиле је браћа с громким „живела“. То беше триумф заслуге и вредноће, триумф каквога још није доживео уметник у Новоме Саду. Млада је уметница оставила за собом успомену, која ће дуго дичити њено српско име, и кад год буде добра музика потресала срца наша, свакад ће у души нашој вибрирати успомена на младу уметницу српску Јованку Стојковићеву.

Гђца Ј. Стојковићева путује одавде преко Земунa у Београд и Панчево, где ће такође давати концерте. Наше добре жеље прате је браћи нашој тамо, која ће је без сумње дочекати с истим осећајима, а младој уметници нашој велимо с песничком нашим, који је српкињу у уметницу поздравно у средини народа њезина:

„На поласку к уметничкој слави
Кличу ти браћа: Срећно, сестро, поћи!
А кад лепој стечеш венац глави,
Онда опет милој браћи доћи!“

J.

Кад је г. Ј. Стојковићева изашла на позоришту поздрављена је штампаном песмом, коју ево овде доносимо:

**Сестри Српкињи прослављеној уметници Јованци
Стојковићевеј српска новосадска браћа на ђурђев
дан 1872.**

Уметности геније високи
Дух ти даде, који слави води:
Отворен ти стоји свет широки;
Векова ти с' тучна двер разводи.

На поласку уметничкој слави
Кличу ти браћа: Сретно, сестро, поћи!
А кад лепој стечеш венац глави,
Онда опет милој браћи доћи!

Иди, сестро, сијај и другима!
Уметност је опште благо свима;
Ал' знај слава да најлепше сјаје,
Коју народ својој кћери даје!

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

ИЗВАН

ПРЕДСТАВА 58.

ПРЕТПЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 25 АПРИЛА 1872

У НОВОЈ ПОЗОРИШНОЈ ДВОРАНИ

ПРВИ ПУТ:

ИЗВИРАЧИЦА.

ШАЉИВА ИГРА У 3 ЧИНА, С ПЕВАЊЕМ, ОД К. ТРИФКОВИЋА.

О С О Б Е:

Соколовић		Зорић.
Јеца, жена му		Ј. Маринковића.
Малчика, кћи им		К. Савићева.
Савета, њихова нећака		Л. Хаџићева.
Тимић		Соколовић.
Ката, жена му		Ј. Поповићева.
Милица, кћи им		Л. Маринковићева.
Бранко, журналиста	} млади људи који хоће да се жене	Недељковић.
Штанџика		Суботић.
Тошница		Рашић.
Јован, послужитељ код Соколовића		Хаџић.

Збива се у Новоме Саду.

У четвртак 27 априла: **КОНЦЕРАТ г. ЈОВАНКЕ СТОЈКОВИЋЕВЕ**, уметнице на клавиру, у корист српском народном позоришту.

Ко од наших претплатника жели своја места за ову представу задржати, нека се изволи тога ради пријавити у позоришној писарници најдуже до 11 сахата пре подне.

Од „Зборника позоришних дела“ изашле су три свеске. У првој је свесци „Школски надзорник“, у другој „Шаран“, а у трећој „Честитам“ и „Француско-пруски рат.“ Прве две свеске стоје свака 20, а трећа 30 новч. а. вр. и могу се добити обдан у позоришној писарници и у вече на каси.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5 новч. а. вр. и то: у трговини Пере Попадића, Паје Миросављевића, Стеве Ратковића и Јоце Филиповића, у срп. народној задружној штампарији, у позоришној писарници и у вече на каси.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.